

**STOGODIŠNJICA ROĐENJA ĐURE SUDETE
OD PRETISKA DO ELEKTRONIČKE KNJIGE
DIGITALIZACIJA ZAVIČAJNE BAŠTINE**

ĐURO SUDETA'S BIRTH CENTENARY
FROM THE REPRINT TO THE E-BOOK
DIGITISATION OF THE HERITAGE

Ilija Pejić

Narodna knjižnica "Petar Preradović", Bjelovar
ilija.pejic@bjelovar.com

UDK / UDC 02:004

908:004

821.163.42.09Sudeta,Đ.

Stručni rad / Professional paper

Primljeno / Received: 10. 10. 2008.

Sažetak

U radu je prikazan četverogodišnji projekt *Stogodišnjica rođenja Đure Sudete : Od pretiska do elektroničke knjige : digitalizacija zavičajne baštine* (2003.-2007.) koji je ostvaren suradnjom Bjelovarsko-bilogorske županije i Razreda za književnost Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Odvijao se u sljedećim aktivnostima: *Stručni skup o Đuri Sudeti* i predstavljanje pretiska *Mora* u povodu obilježavanja stogodišnjice Sudetina rođenja; priprema i održavanje *Znanstvenog skupa o Đuri Sudeti*; izdavanje zbornika radova *Đuro Sudeta – pjesnik i pripovjedač* te njegovo predstavljanje; izrada mrežne stranice *Đuro Sudeta na Internetu*; izdavanje CD-ROM-a *Pjesnik i pripovjedač Đuro Sudeta : u povodu 80. godišnjice smrti*.

Predstavljanjem zavičajne baštine u ovom projektu istaknute su kulturne posebnosti bilogorsko-podravskog kraja te povećana dostupnost djela Đure Sudete.

Ključne riječi: Đuro Sudeta; zavičajna baština; digitalizacija

Summary

This work presents a four year project *Đuro Sudeta's birth centenary: from the reprint to the e-book: digitisation of heritage* (2003-2007), which was initiated in order to celebrate the centenary of birth of Đuro Sudeta, and was realized through the mutual collaboration between Bjelovar-Bilogora County and the Literature Department of the Croatian Academy of Sciences and Arts.

The project was carried out through the following activities: *Professional Conference about Đuro Sudeta*, the presentation of the reprint of “*Mor*” to celebrate Đuro Sudeta’s birth centenary; organizing the *Scientific Conference about Đuro Sudeta*; publishing and presenting the collection of essays *Đuro Sudeta – a poet and a storyteller*; creating the web page *Đuro Sudeta on the Internet*; creating a CD-ROM: *Đuro Sudeta – a poet and a storyteller: on the occasion of the 80th anniversary of his death*.

By presenting the regional heritage, this project points out the cultural particularities of the Bilogora-Podravina region, thus making the works of Đuro Sudeta more accessible.

Keywords: Đuro Sudeta; heritage; digitisation

Uvod

Đuro Sudeta rođen je u Staroj Ploščici 10. travnja 1903. Učiteljevao je u Virju (1923.-1927.), rano obolio od tuberkuloze i umro 30. travnja 1927. u Koprivnici. Oslikavši u svojim djelima (pjesmama, pripovijestima, feljtonima) i pismima bjelovarsko-moslavački kraj, zauzeo je važno mjesto u lokalnoj kulturnoj povijesti. Posebnim pak osjećanjem i slutnjom smrti, slikama krajolika i smiraja dana jedinstven je u hrvatskoj poeziji, a avangardan u ekspresionističkim stihovima krika, pobune i mističnih uzdignuća.

Krajem 2002. godine Bjelovarsko-bilogorska županija osniva Odbor za obilježavanje 100. obljetnice rođenja Đure Sudete¹ sa zadaćom organiziranja svečanosti i stručnog skupa te objavljivanja i predstavljanja pretiska Sudetine fantastične pripovijesti *Mor*, a potom pripremanje znanstvenog skupa. Na prvom sastanku Odbora početkom veljače 2003. dogovoreno je da će se obljetnica obilježiti 11. travnja 2003. u bjelovarskom Visokom učilištu. U pripremu programa *Stogodišnjica rođenja Đure Sudete* (1903.-1927.) uključio se i Razred za književnost Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Program *Stogodišnjica rođenja Đure Sudete* (1903.-1927.) krajem 2003., kad su počele pripreme za *Znanstveni skup o Đuri Sudeti*,² sve više dobiva naznake pravog projekta koji je trebao završiti objavljivanjem zbornika radova s ovoga skupa 2005. Međutim, nakon predstavljanja zbornika radova *Đuro Sudeta – pjesnik i pripovjedač*, na sastanku Odbora u listopadu 2005. predložen je nastavak projekta pod proširenim naslovom *Stogodišnjica rođenja Đure Sudete : od pretiska do elektroničke knjige : digitalizacija zavičajne baštine*, a s ciljem ukazivanja na nove oblike pregleda, dostupnosti, očuvanja i promicanja zavičajne baštine. U tu je svrhu izrađena mrežna stranica *Đuro Sudeta na Internetu* (Bjelovar-Varaždin, 2006.) koja se većim dijelom zasniva na građi Zavičajne zbirke bjelovarske Narodne knjižnice “Petar Preradović” koja skuplja, obrađuje i čuva sve o Sudeti. Obja-

¹ U Odbor su imenovani: župan Damir Bajs (predsjednik), dožupan Ante Rade (dopredsjednik) te članovi: Vesela Trnski, pročelnica, Ilija Pejić, knjižničar i publicist, Katica Šarlija (OŠ Ivanska), Nada Veselski (OŠ Ivanska) i Zlatko Kraljić.

² U prosincu 2003. imenovano je Povjerenstvo u sastavu: A. Rade, V. Trnski, A. Antolović, I. Pejić i akademik M. Šicel.

vljen je i CD-ROM *Pjesnik i pripovjedač Đuro Sudeta : u povodu 80. godišnjice smrti*. Projekt završava predstavljanjem ovoga CD-ROM-a 4. svibnja 2007. u Narodnoj knjižnici "Petar Preradović".

Prvotni cilj, obilježiti stogodišnjicu rođenja hrvatskog književnika Đure Sudete, postupno se nadopunjavao te je rezultirao četverogodišnjim projektom što su ga timski ostvarili članovi Odbora³ u kojemu su, uz domaće kulturne djelatnike, sudjelovali i nesebično pomagali akademici Dubravko Jelčić i Miroslav Šicel. Bjelovarsko-bilogorska županija kao organizator projekta financirala je rad Odbora, skupove, izložbe te objavljivanje publikacija (tiskanih i u elektroničkom obliku).

Stogodišnjica rođenja Đure Sudete (1903.-1927.)

Stota obljetnica rođenja Đure Sudete bila je prigoda da se ponovno progovori o pjesničkom i proznom opusu ovoga majstora riječi vezanog uz bjelovarski i podravski kraj: Hrvatska televizija reprizirala je *Mora*, Hrvatska pošta izdala prigodnu marku s pjesnikovim likom, objavljen je pretisak *Mora*, održan *Stručni skup o Đuri Sudeti*, bjelovarski gimnazijalci izveli su recital Sudetine poezije, a u bjelovarskoj je Knjižnici "Petar Preradović" Zorka Renić, koristeći se bogatim fondom Zavičajne zbirke, priredila *Izložbu izdanja djela Đure Sudete i značajnije literature o njegovom stvaralaštvu*.

Na svečanosti 11. travnja 2003. akademik Dubravko Jelčić istaknuo je da poezija Đure Sudete suvremenog čitatelja privlači svojom iskonskom ljepotom jednostavnosti, neposrednosti i bolne iskrenosti. Postojano je mjesto ovog liričara sutonskih ugođaja i kršćanskog nadahnuća u svim pregledima hrvatske književnosti, sudeći po brojnim izdanjima djela i po bogatoj literaturi o njemu, istaknuo je pak akademik Miroslav Šicel.

Anđelko Novaković se osvrnuo na prvo izdanje *Mora* (1930.), dok je Ilija Pejić govorio o pretisku⁴ te pripovijesti u izdanju BE-L-KA-e iz 1942.⁵ Predgovor pretisku, *Uz Mor Đure Sudete*, napisao je Krešimir Nemeč. Pretiskom se ukazalo na Sudetin modernitet jer je među rodonačelnicima hrvatske fantastične književnosti, ali i na bogatstvo baštine, ljepotu knjige i tiskarsku umjetnost. Pretisak je objavljen u nakladi Bjelovarsko-bilogorske županije 2003. u 2.000 primjeraka ostajući u svemu istovjetan s izvornikom (numeracija, visina hrpta, boja korica, boja papira i dr.).

³ Tijekom vremena došlo je do znatnih promjena u sastavu Odbora. Poslije *Znanstvenog skupa o Đuri Sudeti* Odbor napuštaju neki članovi pa otada djeluje u sljedećem sastavu: D. Bajs (predsjednik), A. Rade (dopredsjednik) te članovi: V. Trnski, A. Antolović i I. Pejić. U Odboru je ostao i akademik M. Šicel (Razred za književnost HAZU). Odboru se 2006. pridružio i programer Danko Tkalec (Point Varaždin).

⁴ Sudeta, Đuro. *Mor* / [predgovor K. Nemeč ; ur. Ilija Pejić]. Bjelovar : Bjelovarsko-bilogorska županija, Odbor za obilježavanje stote obljetnice rođenja hrvatskoga književnika Đure Sudete, [2003].

⁵ Sudeta, Đuro. *Mor* : fantastična priča. Zagreb : BE-L-KA, 1942.

Znanstveni skup o Đuri Sudeti

Skup je održan 6. svibnja 2004. u Studijskom odjelu Narodne knjižnice “Petar Preradović”, a u njegovu su radu sudjelovali: akademik Miroslav Šicel (*Hrvatska književna kritika o Đuri Sudeti*), Đurđica Ivanišević (*Pjesnički pasteli Đure Sudete*), Stjepan Hranjec (*Sudetin Bog*), Božidar Petrač (*Sudetina marijanska lirika*), Ivan Pinter (*Bezdanost trubadura u Trubaduru: interpretacija Sudetine pjesme Trubadur*), Ivan Slišurić (*Osamljene staze Sudetine: pjesnik i sudbina*), Stjepko Težak (*Osebnost Sudetina stila u pripovijesti “Mor”*), Diana Zalar (*Sudetina humoreske*), Branimir Donat (*O Đuri Sudeti ponešto i koješta*) i Ilija Pejić (*Pisma Đure Sudete*).⁶

Znanstvenim je skupom ponovno vrednovano cjelokupno raznovrsno Sudetino stvaralaštvo te istaknute nove, mnogima nepoznate, prešućivane i zanemarivane literarne vrijednosti.

Skup je bio popraćen *Izložbom pisama, razglednica, osvrti i novinskih članka Đure Sudete Ceciliji Debač* koju je postavio kustos Mladen Medar u Gradskom muzeju Bjelovar.

Sudetin zbornik

Koliko se uspjelo u sagledavanju (i vrednovanju) cjelokupnog Sudetina stvaralaštva u kontekstu hrvatske književnosti 20. stoljeća, s naglaskom na novoj senzibilnosti našeg vremena (važnost zavičajnosti, uklanjanje svih prepreka, cenzure u recepciji umjetnosti itd.), pokazuje zbornik radova *Đuro Sudeta – pjesnik i pripovjedač*.⁷

Svi sudionici *Znanstvenog skupa o Đuri Sudeti*, osim Đurđice Ivanišević, dostavili su svoje radove do kraja listopada 2004. Urednici zbornika, akademik Miroslav Šicel i Ilija Pejić, radovima su dodali i naknadno pristigli studiju Krešimira Nemca *Mor Đure Sudete*. Nakon *Proslova* i preslika pozivnica dvaju skupova, naslovnica prvih izdanja zbirke poezije Đure Sudete i autorove fotografije, radovi su poredani redosljedom izlaganja na Znanstvenom skupu. Na kraju je dodana *Bibliografija izdanja djela Đure Sudete i važnije literature o Đuri Sudeti* te *Kazalo imena*.⁸

Zbornik je objavljen u nakladi Bjelovarsko-bilogorske županije i Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti 2005., a predstavljen u bjelovarskoj Knjižnici 7. travnja 2005. (Stjepko Težak i urednici Miroslav Šicel i Ilija Pejić). Objavljen je i u obliku elektroničke knjige.⁹

⁶ Više o skupu u: Rodić, Ivan. Nove spoznaje o zaboravljenom pjesniku. // Školske novine 19(2004), 10.

⁷ *Đuro Sudeta : pjesnik i pripovjedač : zbornik radova sa Znanstvenog skupa o Đuri Sudeti održanog u Bjelovaru 6. svibnja 2004.* / [urednici Ilija Pejić, Miroslav Šicel]. Bjelovar : Bjelovarsko-bilogorska županija ; Zagreb : Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, 2005.

⁸ Više o zborniku u: R[osić]-Z[rinski], M[irjana]. Predstavljen zbornik o Đuri Sudeti. // Večernji list, Zagreb (9. 4. 2005.), 24.

⁹ *Đuro Sudeta [Elektronička građa] : pjesnik i pripovjedač : zbornik radova sa Znanstvenog skupa o Đuri Sudeti održanog u Bjelovaru 6. svibnja 2004.* / [urednici Ilija Pejić, Miroslav Šicel]. Bjelovar : Bjelovarsko-bilogorska županija ; Zagreb : Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, 2005.

Đuro Sudeta na Internetu

Mrežna stranica *Đuro Sudeta na Internetu* nastajala je tijekom lipnja i srpnja 2006.¹⁰ Dostupna je na: <http://library.foi.hr/sudeta> i podijeljena u devet poglavlja:

1. *Uvod*. Kratak osvrt na tijek projekta *Stogodišnjica rođenja Đure Sudete: Od pretiska do elektroničke knjige: digitalizacija zavičajne baštine* (2003.-2006.) s pet fotografija sa *Stručnog skupa o Đuri Sudeti* 11. 4. 2003. i *Znanstvenog skupa o Đuri Sudeti* 6. 5. 2004.
2. *Životopis*. U kraćem tekstu portretira se Đuro Sudeta, pisac i učitelj, slika vrijeme u kojem je djelovao (1920-e), posebice Virje u kojem je učiteljevao i knjige objavljivao, navode se kulturni djelatnici s kojima je surađivao i s kojima se dopisivao. Uz tekst je šest fotografija iz autorova vremena (Državna osnovna i građanska škola Virje, Knjižara Milka Tišljara u kojoj je Sudeta pripremao za tisak svoje knjige, razglednica Koprivnice iz 1926., Sudetina rodna kuća u Staroj Ploščici, razglednica Zagreba iz 1926.) te *Opis života* koji je Sudeta napisao 22. srpnja 1926. (rukopis).¹¹
3. *Bibliografija*. Sustavno prikupljena i nadopunjavana više od dvadeset godina, *Bibliografija Đure Sudete* podijeljena je na tri cjeline: *Prva izdanja djela Đure Sudete*, *Ostala izdanja djela Đure Sudete* te *Važnija literatura o Đuri Sudeti*. Ilustrirana je naslovnica Sudetinih djela, kako prvih tako i ostalih izdanja sve do lipnja 2006. (28 naslovnica). U *Bibliografiji* je navedeno 145 bibliografskih jedinica, sustavno opisanih i kronološkim slijedom poredanih, prethodno razvrstanih u pojedine cjeline.
4. *Izbor iz poezije*. Za života Sudeta je objavio dvije stihozbirke: *Osamljenim stazama* (Virje, 1924.) i *Kućice u dolu* (Virje, 1926.), a nakon smrti objavljena je ostavština: *Sutoni* (Zagreb, 1929.), *Mor* (Zagreb, 1930.). Rukopisna zbirka *Lirika 1923.* objavljena je u pretisku istom 1977. U ovaj izbor uvršteno je 60 Sudetinih pjesama iz: *Osamljenih staza* (9), *Kućica u dolu* (7), *Sutona* (19), iz ostavštine (20) te iz rukopisne zbirke *Lirika 1923.* (5).¹²

¹⁰ Građu je odabrao i digitalizirao urednik Ilija Pejić, a stranicu grafički i računalno oblikovao Danko Tkalec, programer Pointa iz Varaždina.

¹¹ Likovni prilozi dijelom su preuzeti iz knjige: *Đuro Sudeta u Virju : 1923.-1927.* / uredio Dražen Podravec, fotografije Ivica Tišljara, pogovor Ilija Pejić. Virje : Osnovna škola prof. F. V. Šignjara ; Bjelovar : Tiskara Horvat, 2002., a dijelom s CD-ROM-a: *Memorabilije : Đuro Sudeta : pisma, razglednice, osvrti, novinski članci.* [Elektronička građa] / uredio Dubravko Adamović. Bjelovar : Gradski muzej, 2003. Rukopis *Opis života* ustupljen je iz arhiva Ivice i Zdravka Tišljara, nasljednika ostavštine Milka Tišljara, vlasnika knjižare i tiskare s kojim je Sudeta surađivao.

¹² Pjesme u ovom izboru preuzete iz: *Sudeta, Đuro. Pjesme 1-2* / uredio i bilješke napisao Mate Ujević. Zagreb : Izdanje Hrvatskog izdavačkog bibliografskog zavoda, 1943.

Sudeta, Đuro. Izabrane pjesme i prilozi / pjesme izabrao Dragutin Tadijanović, predgovor Dubravko Jelčić, knjigu uredio Ilija Pejić. Garešnica : Matica hrvatska, Ogranak, 1991.

Đuro Sudeta u Virju : 1923.-1927. / uredio Dražen Podravec ... Virje : Osnovna škola prof. Franje Viktora Šignjara ; Bjelovar : Tiskara Horvat, 2002.

5. *Izbor iz proze*. Sudeta je kao prozaik uglavnom poznat po fantastičnoj pripovijesti *Mor*, jednoj od prvih fantastičnih pripovijesti u hrvatskoj književnosti. Sama tema pretvorbe mladića (Mora) u vukodlaka zbog izgubljene ljubavi (Šu), zbog devastacije krajolika u kojem je živio iskonskim životom i danas je aktualna kada se ističe neprestance potreba povratka prirodi i iskonskim vrijednostima. *Mor* je u ovom izboru u cijelosti donesen, a od humoreski *Njihovo veličanstvo "Oni"* te pripovijest *Semin Stanković – Duša* u odlomcima.¹³
6. *Sudetina pisma*. Poglavlje je podijeljeno u tri dijela: uvodna studija I. Pejića (*Pisma Đure Sudete*), *Izbor iz pisama Đure Sudete* (Ceciliji Debač, Ivanki Vujčić-Laszowski, Ivi Horvatu, Josipu Cvrtili, Josipu Vrani, Mati Sudeti, Mati Ujeviću, Zlati Sudeta) te *Originalna pisma* (rukopisi pisama). Iz pisama, koja imaju i literarnu vrijednost, upućenih poznatim i manje poznatim suvremenicima, mnogo toga doznajemo o vremenu u kojem je stvarao. Pisma svjedoče o nastanku pojedinih zbirki pjesama, pripovijesti, posebice *Mor*, pripremana za tisak, recepciji djela, prijeporima i polemikama.¹⁴
7. *Sudetin zbornik*. Zbornik je objavljen i na CD-ROM-u te je dostupan na ovoj mrežnoj stranici.
8. *Medijski odjeci*. Projekt je od samog početka bio dobro medijski praćen (televizija, radio, novine), a u ovom se pregledu donosi osam novinskih osvrtu poredanih kronološkim slijedom objavljivanja:
  - S. B. *Obljetnica rođenja Đure Sudete*. // *Vjesnik*, Zagreb (9. 4. 2003.), 20.
  - R[užica] S[tojković]. *Sam sa svojim Bogom : o Sudeti povodom stote obljetnice rođenja*. // *Bjelovarac*, Bjelovar (17. 4. 2003.), 5.
  - Ivan Rodić. *Nove spoznaje o zaboravljenom pjesniku : u Bjelovaru održan Znanstveni skup o Đuri Sudeti*. // *Školske novine*, Zagreb (11. 5. 2004.), 10.
  - R[užica] S[tojković]. *Tek se sada otkrivaju prave vrijednosti pjesnika : Znanstveni skup o Đuri Sudeti*. // *Bjelovarac*, Bjelovar (13. 5. 2004.), 8.
  - Đ. L. *Pjesnik "bolne nježnosti" : Bjelovar – Znanstveni skup o Đuri Sudeti*. // *Glas Koncila*, Zagreb (23. 5. 2004.), 6.
  - M[irjana] R[osić]-Z[rinski]. *Predstavljen zbornik o Đuri Sudeti*. // *Večernji list*, Zagreb (9. 4. 2005.), 24.
  - *Dosad najcjelovitiji prikaz pjesnika iz Stare Ploščice : izašao zbornik "Đuro Sudeta – pjesnik i pripovjedač"*. // *Bjelovarac*, Bjelovar (14. 4. 2005.), 5.

¹³ Fantastična pripovijest *Mor* te ulomci drugih pripovijesti preuzeti iz: Sudeta, Đuro. *Proza 1-2* / uredio i bilješke napisao Mate Ujević. Zagreb : Izdanje Hrvatskog izdavačkog bibliografskog zavoda, 1943.

¹⁴ Pisma preuzeta iz: *Memorabilije : Đuro Sudeta : pisma, razglednice, osvrti, novinski izvadci*. [Elektronička građa] / uredio Dubravko Adamović. Bjelovar : Gradski muzej, 2003.

- Stjepan Banas. *Potpunija slika o životu i književnom stvaralaštvu Đure Sudete*. [Prikaz zbornika]. // Bjelovarski učitelj 1/2(2005), 61-63.

9. *Antologijske pjesme*. Svrha je završnog poglavlja s deset ponajboljih Sudetinih pjesama (*Misao na smrt, Ruke, Čeznje i bolestan mladić, Otkosi šuma, Ptice, Sunce, Ave Maria, Raširih, O kišice, o sestrice i Ti koji si sklopio cvijeću zlatne vlati*), na kraju virtualnog "putovanja" čitatelju ponuditi najvrednije u Sudetinom djelu, koje i poslije gotovo jednog stoljeća, živi i traje.

Digitalizacijom i stavljanjem na mrežu (Internet) izabranih pjesničkih i prozanih djela te popratne građe o Đuri Sudeti i njegovu stvaralaštvu kao dijela već započetog projekta digitalizacije Zavičajne zbirke bjelovarske Narodne knjižnice "Petar Preradović" (v. *Preradović na Internetu*, <http://www.bjelovar.info/narodna/>), istaknute su kulturne posebnosti bilogorsko-podravskog kraja, povećana dostupnost rijetkim i teško dostupnim tekstovima (Sudetina pisma, feljtoni, humoreske, rukopisna zbirka *Lirika 1923.*, rukopis *Mor* i dr.), a okupljanjem na jednom mjestu poezije, proze, feljtona, pisama, rukopisne ostavštine, fotografija, crteža i ostalih likovnih priloga, naslovnica prvih i ostalih izdanja djela, bibliografije, zbornika itd. olakšan je pregled i stvorene su mogućnosti za veću iskorištenost građe. Znatan dio građe tako je i zaštićen. Glazbenom podlogom, ciklusom kompozicija *Život cvijeća* Dore Pejačević, Sudetine suvremenice, u izvođenju Ide Gamulin, nastojalo se korisniku oslikati vrijeme nastanka ovih djela i dočarati duh ove poezije.

Uz izravan pristup punom tekstu, korisniku se pružaju još mnoge mogućnosti za daljnji rad i vlastita istraživanja (pregledi, pretraživanja, preuzimanja) od kojih su veoma korisne poveznice o smještaju svake jedinice. Tako se krug zatvara – započeli smo s tekstom, knjigom, knjižnicom i ponovno se vraćamo tekstu, knjizi i knjižnici.¹⁵

CD-ROM Pjesnik i pripovjedač Đuro Sudeta: u povodu 80. godišnjice smrti

Početakom 2007., a povodom 80. godišnjice Sudetine smrti, počelo se s dopunama i prilagodbama mrežne stranice.¹⁶ Objavljen je CD-ROM *Pjesnik i pripovjedač Đuro Sudeta: u povodu 80. godišnjice smrti*. Bjelovarsko-bilogorska županija je kao nakladnik preuzela sve financijske obveze objavljivanja, a računalna priprema i grafičko oblikovanje i tisak povjereni su Danku Tkalcu i Pointu iz Varaždina. Ivan Mihajlović odabrao je skladbe Dore Pejačević u izvođenju Ide Gamulin i za ovu publikaciju.¹⁷

¹⁵ Poster *Od pretiska do elektroničke knjige – Đuro Sudeta na Internetu* i mrežna stranica istoga naslova predstavljeni su na 35. skupštini Hrvatskoga knjižničarskoga društva u Plitvicama, 28. rujna 2006.

¹⁶ Od rujna 2006. do kraja travnja 2007. zabilježeno je oko 11.000 posjeta.

¹⁷ Pjesnik i pripovjedač Đuro Sudeta : u povodu 80. godišnjice smrti [Elektronička građa] / uređio Ilija Pejić ; računalna priprema i grafičko oblikovanje Iva i Željka Tkalec ; glazbu odabrao Ivan

CD-ROM je, kao i mrežna stranica, podijeljen u devet poglavlja: *Uvod*, *Životopis*, *Bibliografija*, *Izbor iz poezije*, *Izbor iz proze*, *Sudetina pisma*, *Sudetin zbornik*, *Medijski odjeci* i *Antologijske pjesme*.

Zaključak

U posljednje vrijeme, u knjižničarskim krugovima mnogo se govori o predstavljanju i zaštiti zavičajne građe te zavičajne baštine. Štoviše, pokrenut je i nacionalni projekt "Hrvatska kulturna baština" od kojeg se mnogo očekuje. Pritom se često rabe pojmovi: digitalizacija, zavičajna građa, kulturna baština, računalna tehnologija, Internet, elektronička knjiga i sl. No, u mnogim dosadašnjim projektima riječ je o inicijativi pojedinaca koji se snalaze uz pomoć sponzora i donatora, jedinica lokalne uprave i samouprave te stavljaju na mrežu često djela zavičajnih književnika povodom važnijih obljetnica, kao što pokazuje i projekt *Stogodišnjica rođenja Đure Sudete : Od pretiska do elektroničke knjige : digitalizacija zavičajne baštine*. Postupak digitalizacije morao bi ići suprotnim tijekom. Inicijativa bi trebala dolaziti od knjižnica koje bi pak morale imati razrađene planove što digitalizirati i u kojem vremenu, osigurana sredstva i timove, a potom, na zanimljiv način, građanima približiti, predstaviti i popularizirati stvaralaštvo, ne samo književnika, nego i glazbenika, slikara, kipara, fotografa, glumaca, znanstvenika i drugih zavičajnika.

LITERATURA

Đuro Sudeta : pjesnik i pripovjedač : zbornik radova sa Znanstvenog skupa o Đuri Sudeti održanog u Bjelovaru 6. svibnja 2004. / [urednici Ilija Pejić, Miroslav Šicel]. Bjelovar : Bjelovarsko-bilogorska županija ; Zagreb : Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, 2005.

Đuro Sudeta [Elektronička građa] : pjesnik i pripovjedač : zbornik radova sa Znanstvenog skupa o Đuri Sudeti održanog u Bjelovaru 6. svibnja 2004. / [urednici Ilija Pejić, Miroslav Šicel]. Bjelovar : Bjelovarsko-bilogorska županija ; Zagreb : Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, 2005.

Đuro Sudeta na Internetu. Dostupno na: <http://library.foi.hr/sudeta>

Đuro Sudeta u Virju : 1923.-1927. / uredio Dražen Podravec, fotografije Ivica Tišljar, pogovor Ilija Pejić. Virje : Osnovna škola prof. F. V. Šignjara ; Bjelovar : Tiskara Horvat, 2002.

Mihajlović. Bjelovar : Bjelovarsko-bilogorska županija, 2007. CD-ROM je predstavljen 4. svibnja 2007. u Narodnoj knjižnici "Petar Preradović", a na predstavljanju su sudjelovali: župan Damir Bajš, kao nakladnik ovog i svih ostalih izdanja u projektu, programer Danko Tkalec (Point Varaždin) te Ilija Pejić, urednik svih navedenih publikacija. Glumci Bjelovarskog kazališta Ivan Marušić i Ivana Ožegović pročitali su tri Sudetine pjesme (Sunce, Ruke, Ti koji si cvijeću ...), a Kristina Ivančan izvela je Scherzo F. Schuberta na gitari. CD-ROM je predstavljen i na Stručnom skupu *Grad i knjižnica: rekonstrukcija pamćenja* (Pula, 13. prosinca 2007.).

Memorabilije : Đuro Sudeta : pisma, razglednice, osvrti, novinski izvadci. [Elektronička građa] / uredio Dubravko Abramović. Bjelovar : Gradski muzej, 2003.

Pjesnik i pripovjedač Đuro Sudeta : u povodu 80. godišnjice smrti [Elektronička građa] / uredio Ilija Pejić ; računalna priprema i grafičko oblikovanje Iva i Željka Tkalec ; glazbu odabrao Ivan Mihajlović. Bjelovar : Bjelovarsko-bilogorska županija, 2007.

Rodić, Ivan. Nove spoznaje o zaboravljenom pjesniku. // Školske novine 19(2004), 10.

R[osić]-Z[rinski], M[irjana]. Predstavljen zbornik o Đuri Sudeti. // Večernji list, Zagreb (9. 4. 2005.), 24.

Sudeta, Đuro. Izabrane pjesme i prilozi / pjesme izabrao Dragutin Tadijanović, predgovor Dubravko Jelčić, knjigu uredio Ilija Pejić. Garešnica : Matica hrvatska, Ogranak, 1991.

Sudeta, Đuro. Mor : fantastična priča. Zagreb : BE-L-KA, 1942.

Sudeta, Đuro. Mor / [predgovor K. Nemeč ; ur. Ilija Pejić]. Bjelovar : Bjelovarsko-bilogorska županija, Odbor za obilježavanje stote obljetnice rođenja hrvatskoga književnika Đure Sudete, [2003].

Sudeta, Đuro. Pjesme 1-2. Proza 1-2 / uredio i bilješke napisao Mate Ujević. Zagreb : Izdanje Hrvatskog izdavačkog bibliografskog zavoda, 1943.